

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHISI FAOLIYATIDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIOYALARINING O'RNI

M. M. Rabbimova

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta
tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti tayanch doktoranti

Annotatsiya

Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisining axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilib berilgan.

Kalit so'zlar. axborot, tendentsiya, didaktik, Bibit.uz, tarbiyachiakr.uz, bolakadim.uz, Nodavlat.uz, iCloud bulutli, raqamlashtirish.

Annatation

In this article, the effectiveness of the use of information and communication technologies by the educator of the preschool educational organization is analyzed from a scientific and theoretical point of view.

Keywords. information, trend, didactics, Bibit.uz, tarbiyachiakr.uz, bolakadim.uz, Nodavlat.uz, iCloud cloud, digitization.

Maktabgacha ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish tarbiyaviy jarayon ichki hayotdagi eng yangi muammolardan biridir, chunki fan va texnika bir joyda turmaydi. Shu bois tarbiyachi mumkin va kerak ishda yangi texnologiyalardan foydalanish, amaliy va pedagogik dasturlarda ishlash ko'nikmasiga ega bo'lishi, tarbiyachining faoliyatidagi barcha sohalarida doimo xabardor bo'lish va yangiliklarni o'zlashtirib borishiga xizmat qiladi.

Faol jozibadorlik maktabgacha ta'lim tashkilotlarining tarbiyachilari zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari imkoniyatlari multimediya vositalaridan eng qulay, jozibali va o'ynoqi shaklda foydalanib, bolalarning yangi bilim sifatiga, ota-onalarning ongiga, kasbiy mahoratiga erishishga imkon beradi. Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyat olib borayotgan tarbiyachiga yaxshi moddiy-texnik bazani va yetarli darajada AKT vakolatlarini talab qiladi. Tarbiyachi ta'lim sifatini oshirishda AKTdan foydalanish orqali ta'lim jarayoni tashkil qilishi zarur bo'ladi. Bunda tarbiyachi quydagi vazfalarni hal qilishi zarur bo'ladi:

1. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali kasbiy mahoratini oshirish.
2. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda mashg'ulotlarni tashkil qilish.

3. Ish paytida AKTdan foydalanish, ota-onalar bilan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda aloqa o'rnatish hamda ota-onalarning malakasini oshirish.

Tarbiyachining kasbiy mahoratiga ta'sir qiluvchi eng muhim omillardan biri bu o'z-o'zini tarbiyalash. Yangi texnika, usul va texnologiyalarni izlash ayniqsa bizning davrimizda dolzarbdir. Kasbiy mahoratini oshirish uchun ko'plab AKT kurslari mavjud. Bugungu kunda mavjud platformalardan foydalanish sizga chet eldagi hamkasblarining ilg'or tajribasini o'zlashtirishga imkon beradi

Zamonaviy tendentsiyalardan biri foydalanish bo'yicha ishlash AKT - bu asosiy hujjatlarning elektron dizayni. Asosiy hujjatlarni elektron shaklda saqlash, uni to'ldirish vaqtini sezilarli darajada qisqartiradi, tezda o'zgartirishlar, qo'shimchalar kiritish imkonini beradi, saqlash va ma'lumotlarga kirishni osonlashtiradi. Axborot kompetentligi shakllangan tarbiyachi Quyida keltirilgan hujjatlar bilan bimalol qiyinchiliklarsiz ishlash imkonini yaratadi: bolalar ro'yxatlari, ota-onalar to'g'risidagi ma'lumotlar, diagnostika kartalari, barcha yo'nalishlarda istiqbolli va taqvimiy rejalar guruhda ishlash.

Tarbiyachi har bir bola shaxs ekanligini va uning qobiliyatlari o'z xohishiga ko'ra va qiziqish bilan shug'ullanadigan mashg'ulotlarda rivojlanib borishini yodda tutishi muhimdir. Binobarin, buni amalga oshirishga imkon beradigan texnologiyalarni tanlash kerak. Aynan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bu vositadir, chunki ular samarali ijod qilish uchun tarbiyachiga cheksiz imkoniyatlar ochib beradi. Tarbiyachi faoliyati davomida turli xil mavzular bo'yicha taqdimotlar, jismoniy tarbiya, didaktik, bolalar uchun tarqatma materiallar, o'yinlarning kartotekalari, kuzatuvlar, sayrlar, nutqni rivojlantirish bo'yicha hikoyalar tuzish uchun syujetli rasmlar, tayyor rangli sahifalar (jumladan, elektron kutubxona) kiradi.

Shuni ta'kidlashni istardimki, bolalarga juda yoqadi ta'lim faoliyatida media texnologiyalaridan ta'lim jarayonida foydalanish vizual o'qitish vositalari jarayoni bolalarda kuzatuvchanlik, diqqat, nutq va fikrlashni rivojlantiradi. To'g'ri tanlangan videolar va media-texnologiyalar yordamida namoyish etilishi sizni uyushqoqlik bilan ishlashga imkon beradi. Bularning barchasi bolalarning motivatsiyasini oshirishga yordam beradi. Ta'lim faoliyati, kognitiv faollikni faollashtiradi, bolalar bilan dastur materiallarini o'zlashtirish sifatini yaxshilaydi.

Yana shuni takidlash joizki tarbiyachining vazifalaridan yana biri ota-onalar bilan ishlashdir. Axborot kommunikatsiya texnologiyalari ota-onalar bilan hamkorlikda ishlash vaqtini sezilarli darajada qisqartiradi. Uchrashuvlar, oson muloqot qilish uchun ota-onalar bilan aloqalarni o'rnatishda yordam beradi. Ota-onalarga maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning rivojlanishini shaxsan kuzatish imkoniyati beriladi. Ushbu shakl ish og'zaki ma'ruzalar, yozma ma'ruzalar uchun munosib alternativaga aylandi.

Ota-onalar bilan ertalab va kechqurun uchrashuvlar davomida tarbiyachi har doim ham ota-onaga kerakli darajada e'tibor bera olmaydi. Shuning uchun ota-onalar bilan o'zaro

munosabatlarning yangi samarali shakllarini izlash kerak. Ushbu vaziyatdan chiqish yo'lini topish oson, maktabgacha ta'lim tashkiloti yoki guruhining veb-saytidan foydalanish. Ish paytida AKTdan foydalanish ota-onalar bilan katta narsani beradigan afzalliklari:

Vaqtni yo'qotmasdan fikr almashish uchun elektron pochta;

Axborot ota-onalar tomonidan ular uchun qulay vaqtda o'rganiladi;

Axborot oqimlari ko'paymoqda;

Axborotni taqdim etishga individual yondoshish;

Yuqorida aytilganlarning barchasidan xulosa qilishimiz mumkinki, ta'lim jarayonida AKTdan foydalanish ta'lim jarayoni:

1. Tarbiyachining kasbiy rivojlanishiga yordam beradi, uni mashg'ulotlarning noan'anaviy shakllari va usullarini izlashda faollashtiradi, ijodiy qobiliyatlarning namoyon bo'lishiga turtki beradi.

2. Ota-onalar maktabgacha ta'lim tashkiloti va guruhi hayotidan doimiy xabardor bo'lib boradi. Bu esa har bir aniq bolaning natijalari to'g'risida xabardorligi, bolalar tashkilotdagi mashg'ulotlarda va qolaversa har bir tashkil etiladigan tadbirlarga qiziqishni oshiradi.

Shulardan kelib chiqib shuni ta'kidlashimiz joizki tarbiyachi quyidagi axborot kompetentlikka ega bo'ganda bolalar bilan olib boriladigan mashg'ulotlar sifatli tashkil qilinadi.

1. Tarbiyachilar ish faoliyatini tashkil etishda amaliy dasturlardan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirish.

2. Raqamlashtirish sharoitida tarbiyachilarning axborot kompetentligini rivojlantirish bo'yicha yaratilgan platfarmada ishlash ko'nikmalariga ega bo'lish.

3. Pedagogik dasturiy vositalardan foydalanish ko'nikmasi shakillanganda

4. Bibit.uz tizimining ishlash algoritmi bo'yicha bilimlarni egallash.

5. "iCloud bulutli" texnologiya imkoniyatlaridan foydalangan xolda so'rovnoma va testlar yaratish bilimlarini egalshlari.

6. Tarbiyachining elektron-portfoliosini yaratish malakasini shakillantirish.

7. Bolalik akademiyasi platformasidan foydalanish.

8. Nodavlat.uz platformasi interfeysi bilan tanishish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6079-son Farmoni.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 14-sentyabrdagi "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarining joriy etilishini nazorat qilish, ularni himoya qilish tizimini takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-4452-son Qarori.

3. Aripov M. Axborot texnologiyalari-Toshkent, 2009.

4. Maktabgacha ta'limi vazirligi rasmiy veb-sayti — www.mdo.uz.

5. "bolakadim.uz" platformasi.